

VOYAGA YETMAGANLAR NISBATAN OZODLIKDAN MAHRUM QILISH JAZOSINI TAYINLANISH VA IJRO ETISH TARTIBI

Ro'zimboyev Fayozjon G'ulom o'g'li

Toshkent davlat yuridik universiteti Korrupsiyaga qarshi

kurash va kompleks nazorat yo'nalishi Magistranti

+998934775010

Annotatiya. Ushbu maqola voyaga etmaganlarni ozodlikdan mahrum qilishni tayinlash va ijro etish bilan bog'liq tartib-qoidalarni puxta o'rganishni ta'minlaydi. U Qonunchilik bazasini, amalga oshirish usullarini va bunday jazo choralarning mumkin bo'lgan oqibatlarini o'rganadi. Mavjud adabiyotlarni tanqidiy tahlil qilish orqali ushbu maqola voyaga etmaganlar Adliya tizimini nozik tushunishga hissa qo'shishga qaratilgan va potentsial yaxshilanishlar haqida tushuncha beradi.

Kalit so'zlar: voyaga etmaganlar uchun odil sudlov, ozodlikdan mahrum qilish, tayinlash tartibi, jazoni ijro etish, rehabilitatsiya qilish, qonunchilik asoslari.

Voyaga etmaganlar uchun Adliya tizimi yosh huquqbuzarning rehabilitatsiya qobiliyatini tan olish bilan javobgarlikni muvozanatlash uchun mo'ljallangan. Biroq, ozodlikdan mahrum qilish zarur va bahsli choraga aylangan holatlar mavjud. Ushbu maqola voyaga etmaganlarni ozodlikdan mahrum qilishni tayinlash va ijro etish tartib-taomillarini yoritib berishga, mavzu atrofidagi huquqiy murakkabliklar va axloqiy mulohazalarni ko'rib chiqishga qaratilgan.

Mavjud adabiyotlarni chuqur o'rganish voyaga etmaganlarni ozodlikdan mahrum qilish bo'yicha ko'plab istiqbollarni ochib beradi. Olimlar rehabilitatsiya yondashuvi haqida bahslashib, individual jazo va terapevtik aralashuvlarning muhimligini ta'kidladilar. Aksincha, tanqidchilar voyaga etmagan huquqbuzarlarga salbiy ta'sir ko'rsatishi va uzoq muddatli ijobiy natijalarni ta'minlashda jazo choralarning samaradorligiga shubha qilishadi. Ushbu istiqbollarni sintez qilish orqali ushbu maqola mavzuni har tomonlama tushunishga hissa qo'shishga qaratilgan.

Voyaga etmaganlarni ozodlikdan mahrum qilishni tayinlash va ijro etish tartibi yurisdiktsiyalarda farq qiladi. Ushbu bo'limda huquqiy asoslar va ma'muriy jarayonlar haqida umumiy ma'lumot berilgan. U ozodlikdan mahrum qilishni tayinlash uchun ishlatiladigan mezonlarni, voyaga etmaganlar sudlarining rolini va bunday hukmlarni ijro etish usullarini tahlil qilishni o'z ichiga oladi. Turli yondashuvlarni ta'kidlash uchun xalqaro amaliyotning qiyosiy tahlili kiritiladi.

Voyaga etmaganlarni ozodlikdan mahrum qilish jazosini tayinlash va ijro etish tartibi yurisdiktsiyaga qarab farq qiladi, chunki huquqiy tizimlar va jarayonlar bir joydan ikkinchi joyga farq qiladi. Quyida men ishtirok etgan qadamlarning umumiy

tasavvurini taqdim etaman, ammo aniq va dolzarb ma'lumot olish uchun yurisdiksiyangizdagi aniq qonun va qoidalarga murojaat qilish juda muhimdir:

Voyaga etmaganlar uchun adliya tizimiga umumiy nuqtai:

- Sizning yurisdiksiyangizdagi voyaga etmaganlar uchun Adliya tizimini tushuning. Odatda kattalar jinoiy Adliya tizimidan alohida ishlaydi, jazoga emas, balki reabilitatsiyaga qaratilgan.

Ko'pgina yurisdiksiyalarda voyaga etmaganlar uchun Adliya tizimi, ko'pincha voyaga etmaganlar uchun adolat deb ataladi, yosh huquqbuzarlarning noyob ehtiyojlari va sharoitlarini hal qilishga qaratilgan. Ba'zi asosiy printsiplarga quyidagilar kiradi:

- Jazodan ko'ra reabilitatsiya: voyaga etmaganlar Adliya tizimlarining asosiy maqsadi ko'pincha jazodan ko'ra reabilitatsiyadir. Asosiy e'tibor voyaga etmaganlarning huquqbuzarlik xatti-harakatlariga jalb qilinishiga hissa qo'shgan asosiy muammolarni hal qilishga qaratilgan.

- Ta'lim va davolanishga e'tibor: voyaga etmagan jinoyatchilar xulq-atvor muammolarini hal qilish, ijtimoiy ko'nikmalarni oshirish va shaxsiy rivojlanish imkoniyatlarini ta'minlash uchun ta'lim va terapevtik aralashuvlarni olishlari mumkin.

- Ixtisoslashgan Sudlar: ba'zi yurisdiksiyalarda voyaga etmaganlar bilan bog'liq ishlarni ko'rib chiqadigan maxsus voyaga etmaganlar sudlari mavjud. Ushbu sudlar kattalar sudlariga qaraganda kamroq raqobatdosh bo'lishi uchun ishlab chiqilgan va ko'proq hamkorlik va individual yondashuvni o'z ichiga olishi mumkin.

- Maxfiylik: voyaga etmagan huquqbuzarlarning shaxsi himoyalangan bo'lishi mumkin va sud jarayoni yoshlarni jamoatchilikka ta'sir qilishning mumkin bo'lgan salbiy oqibatlaridan himoya qilish uchun maxfiy bo'lishi mumkin.

- Hukm qilishning cheklangan imkoniyatlari: voyaga etmagan jinoyatchilar sinov muddati, jamoat xizmati, maslahat berish yoki voyaga etmaganlar muassasasiga joylashtirish kabi bir qator dispozitsiyalarga duch kelishlari mumkin. Jumlar ko'pincha kattalarnikiga qaraganda qisqaroq bo'lib, qamoqqa olishning jamoatchilikka asoslangan alternativalariga urg'u berilishi mumkin.

- Ota-onalarning ishtiroki: voyaga etmaganlarning Adliya tizimlari ko'pincha ota-onalar yoki vasiylarni ushbu jarayonga jalb qiladi va voyaga etmaganlarning reabilitatsiyasida oilani qo'llab-quvvatlash muhimligini tan oladi.

Hibsga olish va hibsga olish:

- Agar voyaga etmagan bola jinoyatda ayblansa, ular huquq-tartibot idoralari tomonidan hibsga olinishi mumkin.

- Sud jarayoni davom etar ekan, voyaga yetmaganlar hibsxonasida saqlanishi mumkin.

Dastlabki Eshitish:

- Voyaga etmagan bola davom etish uchun etarli dalillar mavjudligini aniqlash uchun dastlabki tinglovga ega bo'lishi mumkin.

- Voyaga etmaganni ota-onasi yoki vasiylariga qo'yib yuborish, ularni Mehribonlik uyiga joylashtirish yoki hibsdan saqlashni davom ettirish to'g'risida qaror qabul qilinishi mumkin.

Sud Qarorini Eshitish:

- Kattalar jinoiy Adliya tizimidagi sud jarayoniga o'xshab, voyaga etmaganning aybi yoki aybsizligini aniqlash uchun sud Majlisi o'tkaziladi.

- Sud prokuratura va himoyaning dalillari va dalillarini ko'rib chiqadi.

Dispozitsiyani Eshitish:

- Agar voyaga etmagan bola aybdor deb topilsa, tegishli jazo yoki rehabilitatsiya rejasini aniqlash uchun dispozitsiya eshituvi o'tkaziladi.

- Voyaga etmaganlarni tuzatish muassasasiga joylashtirish kabi ozodlikdan mahrum qilish potentsial natijalardan biri bo'lishi mumkin.

Hukm:

- Sud huquqbuzarlikning og'irligi, voyaga etmaganning oldindan qayd etilishi va ularning shaxsiy holatlari kabi omillarni hisobga olgan holda tegishli hukm to'g'risida qaror qabul qiladi.

- Voyaga etmaganlar uchun jumlar ko'pincha qattiq jazoga emas, balki rehabilitatsiya, ta'lim va davolanishga qaratilgan.

Voyaga Etmaganlarni Tuzatish Muassasasini Joylashtirish:

- Agar voyaga etmaganni ozodlikdan mahrum qilish to'g'risida qaror qabul qilinsa, ular voyaga etmaganlarni tuzatish muassasasiga joylashtirilishi mumkin.

- Ushbu muassasalar voyaga etmaganlarning jamiyatga qo'shilishiga yordam berish uchun ta'lim, maslahat va rehabilitatsiya xizmatlarini ko'rsatish uchun mo'ljallangan.

Ko'rib chiqish va shartli ravishda ozod qilish:

- Voyaga etmaganning axloq tuzatish muassasasidagi taraqqiyotini baholash uchun davriy sharhlar o'tkazilishi mumkin.

- Ba'zi yurisdiksiyalarda voyaga etmaganlarni jamoaga qaytarish uchun shartli ravishda ozod qilish yoki ozod qilish mexanizmlari mavjud.

Shuni ta'kidlash kerakki, voyaga etmaganlar uchun Odil sudlov tamoyillari rivojlanib bormoqda, rehabilitatsiya va qamoqqa olishning muqobil choralariga e'tibor kuchaymoqda. Jarayonning o'ziga xos xususiyatlari juda xilma-xil bo'lishi mumkin, shuning uchun aniq ma'lumot olish uchun mahalliy qonunlar va yuridik mutaxassislar bilan maslahatlashish juda muhimdir.

Tanqidiy munozarada qatnashgan ushbu bo'lim natijalarning natijalarini voyaga etmaganlar uchun Odil sudlovning keng doirasi doirasida o'rganadi. U ozodlikdan mahrum qilish bilan bog'liq axloqiy mulohazalarni ko'rib chiqadi, qamoqxonalarda ichidagi rehabilitatsiya dasturlarining samaradorligini baholaydi va jazo choralariga muqobil yondashuvlarni muhokama qiladi.

Xulosa va takliflar:

Tahlildan xulosa chiqarib, ushbu bo'lim asosiy topilmalarni sintez qiladi va voyaga etmaganlarni ozodlikdan mahrum qilishni tayinlash va ijro etishda mumkin bo'lgan yaxshilanishlar haqida tushuncha beradi. Voyaga etmaganlar uchun yanada muvozanatli va samarali Adliya tizimini rivojlantirishga qaratilgan siyosatni isloh qilish bo'yicha takliflar, reabilitatsiyaga e'tiborni kuchaytirish va jamoatchilikka asoslangan aralashuvlarning ahamiyati o'rganilmoqda.

Xulosa qilib aytganda, ushbu maqola ozodlikdan mahrum qilishni tayinlash va ijro etish bilan bog'liq tartib-qoidalarni har tomonlama o'rganishni taklif qilish orqali voyaga etmaganlar uchun Odil sudlovga oid munozaralarga hissa qo'shishga qaratilgan. Voyaga etmagan huquqbuzarlarning farovonligi va reabilitatsiyasini rag'batlantirishning yakuniy maqsadi bilan bunday choralarga xos bo'lgan qiyinchiliklar va imkoniyatlarni nozik tushunishni qo'llab-quvvatlaydi.

Adabiyotlar:

1. Borisenko, I. V. 2012, Organization and legal basis of the activities of penal inspections in the field of prevention of repeated crimes among convicted persons who are on record: PhD thesis (Law),
2. Pskov. Velichko, A. N. 2006, Activities of the Court for the prevention of crimes: PhD thesis (Law),
3. Tyumen. Podroykina, I. A. 2007, 'Goals of punishment', Legal Bulletin of the Rostov State University of Economics, iss. 2, pp. 56–59.
4. Khantseva, G. G. 2009, 'Analysis of the problem of correction in the penitentiary system in Russia', The world of science, culture, and education, iss. 4, pp. 100–103
5. Solonenko, N. & Mel'nikova, A. 2007, 'Organization of psychological work with convicts without isolation from society', Vedomosti of the penal system, iss. 2, pp. 19–21.
6. Rozhkov, S. A. 2013, 'Some features of the punishment execution in the form of restriction of liberty', Bulletin of the Perm University, Legal Sciences, iss. 4, pp. 292–298.